

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2023

LATVIAN
HIGHER LEVEL

Monday, 19 June
09:30 - 12:30

Uzmanīgi izlasiet tekstu un atbildiet uz visu trīs daļu jautājumiem! Atbildiet saviem vārdiem, argumentējot ar teksta faktiem! Visām atbildēm jābūt latviski!

Intervija ar Latvijas hokeja izlases treneri Bobu Hārtliju par hokeju un latviešiem, gatavojoties hokeja 2017 Pasaules čempionātām Ķelnē.

1. Vienmēr raugos pēc jauniem izaicinājumiem., kuros mana klātbūtne var palīdzēt attīstīt talantus, lai varētu sasniegt augstus rezultātus. **Panākumu atslēga - krietni cilvēki.** Nav svarīgi par kādu sfēru mēs runājam - hokeju vai biznesu, ja apkārt ir labi cilvēki, kas smagi strādā un ir godīgi, ir iespēja uzvarēt. Ja netici uzvarai, dažādi krāpies un neesi apņēmības pilns, tad par uzvaru nav ko sapņot. Klātienē esmu vērojis vairākus U-16 un U-18 izlases treniņus, vadījis semināru gandrīz simts vietējiem treneriem. Tas saskan ar manu vērtību orientāciju - dalīties ar savām zināšanām. Esmu pietiekami detalizēti izpratis hokeju. Zinu, kas strādā un kas nestrādā. Taču vienmēr cenšos lūkoties arī pēc jaunām metodēm, attiecībās ar spēlētājiem allaž nepieciešamas jaunas idejas. Jābūt radošam.
2. Nav tā, ka esmu strādājis tikai ar komandām, kas katru sezonu cīnās par titulu. Darīsim visu iespējamo, lai Latvijas izlasi pasaules čempionātā sagatavotu pēc iespējas labāk. **Saliedēsim komandu,** kārtīgi strādāsim, bet tajā pašā laikā izbaudīsim notiekošo. Galvenā loma šajā izrādē ir hokejistiem - viņi ir tie, kuri gūs vārtus, bloķēs metienus, trieks bortā pretinieku. Jā, ir nepieciešams talants, bet vairāk par visu svarīga ir apņēmība, vēlme un atdeve. Ar vienu triku meistarā komanda neizcīna titulu. Pirmkārt, ir nepieciešami spēlētāji, kuri patiesi vēlas pārstāvēt Latviju. Otrkārt, atdeves pilni spēlētāji, kuri vēlas dot pienesumu komandas kopējam konceptam.
3. Latvijai nav tik plašs spēlētāju resurss kā hokeja lielvalstīm, mums nebūs simtiem spēlētāju, no kuriem izvēlēties labākos. Ierobežota izvēle nav spriedums. Taču mēs pieliksim visas pūles, lai parādītu labāko sniegumu ar tiem, kas mums ir. Neesmu no tiem, kurš medijos individuāli kritizēs vai slavēs kādu spēlētāju. Komanda ir *mēs*, nevis *es* vai *viņš*.
4. Mana pirmā saskarsme ar Latvijas hokeju bija Toronto U-20 pasaules čempionātā, bet tur es neredzēju Latvijas izlasi, kas tic uzvarai. Nepatika spēlētāju ķermeņa valoda, šķita, ka viņi netic paši sev. Kāpēc piedalīties, ja nav pārliecības. Kā mēs varam cīnīties ar hokeja lielvalstīm? Ir jāmaina domāšana. Visa pamatā ir garīgais stiprums, kam vajadzētu likt latviešu nācijai justies lepna par sevi. Paraugāties vēsturē uz saviem sasniegumiem. Ja tu uzkāp uz ledus, ir jāiet cauri ugunij. Latvija ir maza valsts, tomēr latvieši nevar doties uz pasaules čempionātiem bez **uzvarētāju domāšanas.** Valsts teritorijas lielumam to nevajadzētu ietekmēt. Latvija var! Viss sākas no piecgadīgiem puīšiem, jau no mazotnes jānoskaņo, ka jūs varat sasniegt augstus rezultātus. Un ne tikai sportā. Tāpēc arī izlases ģērbtuvē izveidojām plakātu, kurā uzskaitītas šīs vērtības. Strādājiet no visas sirds, izlieciet visu, kas ir jūsos, ja ikviens to izdarīs, mums būs iespēja uzvarēt! Ja neuzvarēsim, tad bez sirdsapziņas pārmetumiem varēsim teikt, ka darījām visu, ko varējām. Tas nav tas pats, kas vienkārši zaudēt. Vārds *zaudēt* nav manā leksikā. Mēs uzvaram, vai mēs neuzvaram. Bet nezaudējam. Ja latviešu puikas kādu dienu vēlas spēlēt NHL, iegūt labu izglītību pateicoties hokejam, tad ir **jāizveido identitāte, kas ļaus iet cauri ugunij,** neapstāties pie grūtībām.
5. Man patīk iepazīt cilvēka personību, pirms es viņu pazīstu kā hokejistu. Es nemotivēju hokejistus, es motivēju cilvēkus. Tāpēc man ir svarīgi par viņiem zināt, ko vairāk. Vai precējušies, vai ir bērni. Par ko katrs no viņiem pats sevi uzskata - vārtu guvēju, spēka vai uzbrukuma tipa spēlētāju, uz komandu orientētu vai savtīgu. Tie nav sīkumi. Sarunās var atklāties vairākas būtiskas nianšes, kas var ietekmēt rezultātu.

6. Latviešu hokejists ir kluss. Pat pārāk kluss. Spēlētājs izcīna ripu, nonāk izgājienā divi pret divi, bet nerunā ar savu maiņas biedru. Ir jārunā savā starpā! Jāsāk sarunāties nekavējoties. Hokejs ir komandas sporta veids. Kur spēlētājs liks ripu, ja viņš to izcīnīs? Viņš nezina, ja viņam to nepateiks viņa komandas biedri. Komunikācijas trūkums var maksāt uzvaru.
7. Atminos, kad, tikko iepazīstoties ar Ronaldu Ķēniņu, viņš bija Cīrihes jauniešu komandas zvaigzne. Treneris nedrīkst ļaut 20 gadīgam spēlētājam ietekmēt treniņnometni. Toreiz viņš trīs reizes neizpildīja manu norādi. Pēc trešās reizes palūdzu viņam atstāt treniņu. Ķēniņš saprata notikušo, mainīja attieksmi un atgriezās laukumā tajā pašā treniņā, kļūdams par lielisku spēlētāju. Tas lika apzināties, cik svarīga ir katra detaļa. Nekādas atlaides, ne centimetra. Nav runa par armijas disciplīnu, bet gan par komandas disciplīnu. Ja tu *nogriez* centimetru no četrpadsmit dienu treniņnometnes, kas būs pasaules čempionātā? Mēs nedrīkstam atļauties vieglprātīgi izturēties pret savu darbu. Spēlējot, kad rezultāts ir 1:1, arī viens centimetrs var būt izšķirošs. Ja ripa vienu centimetru šķērso vārtu līniju - tu esi uzvarējis. Ja nē, tad tā nav vārtos, tu turpini spēlēt, un, iespējams, beigās neuzvarēsi. Izskaidrot spēlētājiem šīs nianšes ir trenera darbs, viņš uzņemas arī zināmu aizgādību par pušiem, kuri iespējams, nav nobrieduši, nodot tiem savas zināšanas gan par hokeju, gan dzīvi kopumā. Komandas interesēs svarīga ir precīza uzdevuma izpilde. Vienkārši labi ir izcilības pretinieks. Ja tu pieņem viduvējību kā sava darba kvalitātes mēru, tu atsakies no izcilības. Tāpēc mēs treniņos katram vingrinājumam veltām vairāk laika. Izdarām nedaudz lēnāk, bet perfekti.
8. Centīsimies radīt labāko komandu, tāpēc meklējam labākos cilvēkus, un tajā pašā laikā - labākos spēlētājus. Ja jutīsim, ka kāds nav pozitīvs komandas kontekstā, šaubos, ka šāds spēlētājs būs Latvijas izlasē. Es nedošu uz Ķelni kā tūrists, un komandā būs spēlētāji, kuri domā līdzīgi. Vēlos uz Ķelni braukt ar 23 spēlētājiem, kuri tic uzvarai.
9. Šobrīd rit darbs pie spēles koncepcijas, spēles sistēmas skaidrošana. Uzsvars tiek likts uz niansēm - savstarpējo komunikāciju, nūjas pozīciju utt. Jā, daži spēlētāji angļu valodā nerunā tekoši. Tas nekas, mēs virzīsimies nedaudz lēnāk. Jau zinu aptuveni desmit vārdus latviešu valodā, arī dažus skarbākus, ko spēlētāji iemācīja... Treniņos nebija nevienas situācijas, kurās kāds no mums **pazustu tulkojumā**. Arī ģērbtuvē cenšamies radīt pozitīvu gaisotni. Mana ideja bija, ka izvēlamies spēlētāju vietas ģērbtuvē. Vēlējos līderus dažādos ģērbtuves galos. Trim līderiem nevajadzētu sēdēt blakus, tāpat - trim jaunajiem, klusajiem spēlētājiem kaut kur stūrī. Vajadzīgs pozitīvs strāvojums visā ģērbtuvē. Dažkārt tieši blakus līderim nepieciešams nosēdināt spēlētāju, kuram retu reizi jāuzsit pa plecu un jāpasaka: "Aiziet, aiziet, aiziet!" Hokejs netiek spēlēts tikai uz ledus, bet arī ģērbtuvē. Tā ir gan fiziska, gan mentāla spēle. Arī plakāts izlases ģērbtuvē, kurā ietvertas mūsu vērtības - tā ir kā recepte. Atkārtojot to dienu no dienas, gūsti pārliecību par savām spējām.
10. Mēs strādāsim, kā profesionāliem pienākas. Izturēsimies pret spēlētājiem kā pret karaļiem. Sevi uztveru kā līderi, krietnam darbam jābūt no manis. Man patīk smagi strādāt, bet nekad nejautāšu kādām ko izdarīt, ja pats neesmu to gatavs veikt. Spēlētājiem jājūt, ka viņus novērtē.

Atbildiet uz visiem jautājumiem, izvairoties no burtiskas teksta frāžu vai teikumu pārrakstīšanas!

I daļa

(30 punkti)

Atbildiet uz jautājumiem!

1. Izskaidrojiet vārdu savienojumus un frāzes!

- a) uzvarētāju domāšana
- b) saliedēt komandu
- c) pazust tulkojumā
- d) jāizveido identitāte, kas ļaus iet cauri ugunij
- e) panākumu atslēga – krietni cilvēki

(5 × 1 punkti)

2. Par kādu izrādi, kad un kur Bobs Hārtlijs runā un kuram šajā izrādē ir galvenā loma un kāds ir mērķis?

(5)

3. Raksturojiet B.Hārtlija personību, argumentējot ar faktiem no teksta!

(5)

4. Kā B.Hārtlijs raksturo Latvijas izlases spēlētāju resursus un kāpēc “ar vienu triku meistarų komanda neizcīna titulu”?

(5)

5. “Hokejs netiek spēlēts tikai uz ledus, bet arī ģērbtuvēs,” apgalvo B.Hārtlijs. Ko treneris sagaida no spēlētājiem gan laukumā, gan ģērbtuvēs?

(5)

6. Skaidrojiet Boba Hārtlija apgalvojumu “Vienkārši labi ir izcilības pretinieks. Ja tu pieņem viduvējību kā sava darba kvalitātes mēru, tu atsakies no izcilības”! Cik lielā mērā jūs tam piekrītat vai nepiekrītat?

(5)

II daļa

(30 punkti)

Izsakiet savu viedokli par šo apgalvojumu! (100 - 150 vārdu)

“Krietnam darbam jāsākas no manis.”

III daļa

(40 punkti)

Uzrakstiet pārspriedumu par vienu no tēmām! (ne mazāk kā 300 vārdu)

1. “Personības, ar kurām lepojamies un kuras nes Latvijas vārdu pasaulē.”

vai

2. “Ir katram roka jāpieliek, lai lielais darbs uz priekšu iet.” (*Rainis*)